

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження порядку надання психіатричної допомоги в
стаціонарних умовах»

1. Мета

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах» (далі – проєкт акта) розроблено з метою удосконалення організації та забезпечення потреб населення в отриманні послуг з психіатричної допомоги в стаціонарних умовах та забезпечення мультидисциплінарного догляду для дітей та дорослих в рамках реалізації Програми медичних гарантій в закладах охорони здоров'я.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено відповідно до частини дев'ятої статті 33, частини одинадцятої статті 35² Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закону України «Про психіатричну допомогу».

Окрім цього, розробка та прийняття проєкту наказу спрямоване на виконання положень Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р, якою передбачено необхідність посилення диференційованості надання допомоги у сфері охорони психічного здоров'я та підвищення чутливості до потреб специфічних суспільних груп та необхідність поліпшення доступності допомоги за рахунок децентралізації та реорганізації процесу надання допомоги в закладах охорони здоров'я на спеціалізованої медичної допомоги на засадах доказової медицини.

Також пунктом 9 Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2020 року № 1215, передбачено підвищення рівня надання послуг з охорони психічного здоров'я дітям та підліткам з психічними розладами.

Поліпшення показників психічного здоров'я дітей і молоді є пріоритетом для України у період війни і пост-воєнного відновлення. В Україні до половини всіх дітей і підлітків, які відповідають критеріям психічних розладів, отримують субоптимальний рівень лікування (або взагалі не отримують лікування), незважаючи на наявність ефективних методів лікування. Діти зі складними психічними розладами особливо схильні до ризику неадекватного лікування, оскільки оптимальний догляд вимагає координації медичних, освітніх і соціальних служб.

Необхідність прийняття проєкту акта обумовлена тим, що надмірна зосередженість допомоги у сфері психічного здоров'я у спеціалізованих закладах охорони здоров'я сприяє стигматизації осіб, що мають психічні

розлади та не забезпечує належного рівня мультидисциплінарного підходу до лікування та реабілітації таких осіб, що потребує удосконалення законодавства з питань надання психіатричної допомоги дітям та дорослим у стаціонарних умовах.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується затвердити порядки надання психіатричної допомоги в стаціонарних умовах для дорослих та для дітей, які визначатимуть організацію надання психіатричної допомоги для забезпечення доступності та удосконалення послуг з охорони психічного здоров'я шляхом підвищення ефективності діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Конституція України,

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»,

Закон України «Про психіатричну допомогу»;

Закон України «Про охорону дитинства»;

Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінетом Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р.;

План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2020 року № 1215.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Проєкт наказу не потребує додаткових витрат з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт акта потребує погодження з Національною службою здоров'я України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Радником – уповноваженим Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації, Міністерством соціальної політики України, Міністерством освіти і науки України, Державною регуляторною службою України.

Проєкт акта потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Проєкт акта стосується питань соціально-трудової сфери та потребує погодження уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців.

Проект акта стосується питань прав осіб з інвалідністю, а тому потребує погодження з Урядовим уповноваженням з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їх спілками.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування, Уповноваженням із захисту державної мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проект акта не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку, тому не потребує проведення цифрової експертизи в Міністерстві цифрової трансформації України.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Особи, які страждають на психічні розлади (пацієнти)	Матиме позитивний вплив	Прийняття проекту акта сприятиме підвищенню доступності та якості надання психіатричної допомоги
Заклади охорони здоров'я	Матиме позитивний вплив	Прийняття проекту акта забезпечить стимули для розвитку мережі закладів охорони здоров'я щодо надання послуг з охорони та збереження психічного здоров'я
Держава	Матиме позитивний вплив	Удосконалено порядок надання психіатричної допомоги пацієнтам

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

« ____ » _____ 2023 року